

«Ἡ Ρωμανία
κι ἂν πέρασεν,
ἀνθεῖ καὶ φέρει κι ἄλλο»

Ποντιακὴ Γενοκτονία*

Μέρος τοῦ Μικρασιατικοῦ Ὀλοκαυτώματος

19.5.1912 -19.5.2012

τοῦ Νίκου Ι. Κωστάρα

Ἡ μνήμη δὲν πρέπει νὰ ἀλώνεται. Καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Γενοκτονία τῶν Ποντίων γιὰ χρόνια πολλὰ εἶχε ἀποσιωπηθεῖ, ὄχι τυχαῖα ἀλλὰ ὡς συνειδητὴ ἐπιλογή τῆς Ἑλλαδικῆς ἐξουσίας γιὰ τὴν ἐξάλειψη τῆς ιστορικῆς μνήμης.

• **Στις** 21 Φεβρουαρίου 1994 ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ψήφισε ὁμόφωνα τὴν ἀνακήρυξη τῆς **19ης Μαΐου ὡς Ἡμέρας Μνήμης γιὰ τὴ Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ** καὶ βάρβαρο ξεριζωμὸ ἐνὸς ὀλόκληρου λαοῦ ἀπὸ τὶς πατρογονικὲς του ἐστίες.

* * *

Στις 19 Μαΐου συμπληρώθηκαν 100 χρόνια ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὁ Μουσταφὰ Κεμάλ Πασά, ὁ ὁποῖος ὀνομάσθηκε Ἄτατούρκ, δηλ. «Πατέρας τῶν Τούρκων», ἀποβιβάστηκε στὴ Σαμψούντα τοῦ Πόντου γιὰ νὰ ὀργανώσει τὸν ἐθνικιστικὸ τουρκικὸ στρατὸ καὶ νὰ ὀλοκληρώσει τὴ Γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ποὺ εἶχαν ἀρχίσει οἱ Νεότουρκοι σύντροφοί του.

Ἦταν μιὰ προσπάθεια τοῦ τουρκικοῦ ἐθνικισμοῦ γιὰ μετατροπὴ τοῦ πολυεθνικοῦ ὀθωμανικοῦ χώρου σὲ ἐθνικὸ τουρκικὸ. Μιὰ ἀπόφαση ποὺ πάρθηκε τὸ 1908 μετὰ τὴν ἄνοδο τῶν Νεοτούρκων στὴν ἐξουσία. Τὸ σχέδιο τῆς ἐξόντωσης συνέλαβε καὶ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζει ἡ τριανδρία τῶν Νεοτούρκων, Ταλαὰτ μπέης, Ἐνβέρ πασὰς καὶ Τζεμάλ πασὰς σὲ συνεργασία μὲ τὸ Γερμανὸ στρατηγὸ Λίμαν φὸν Σάντερς.

* * *

Τὸ κράτος τῶν Νεοτούρκων μεθοδευμένα ἐξετέλεσε σὲ δύο φάσεις

(1914-1918 καὶ 1919-1923) τὸ σχέδιο «λευκὸς θάνατος» γιὰ τοὺς Ἑλλη-
νες τοῦ Πόντου. Ἐκτοπίσεις, ἐξορίες, λεηλασίες, βιασμοί, ἀπαγχονισμοί
ὕστερα ἀπὸ συνοπτικὲς δίκες.

Ὁ Κεμάλ διέταξε τὴν ἐπανασυγκρότηση τῶν περιφέρειων «Δικαστη-
ρίων Ἀνεξαρτησίας» ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ στρατιωτικοὺς καὶ πολίτες
Τούρκους σὰν δικαστές, ποὺ στὴν οὐσία ἦταν τυφλὰ κατευθυνόμενα
ὄργανα τῆς Ἄγκυρας μὲ σκοπὸ τὴν ἐξόντωση τοῦ χριστιανικοῦ πλη-
θυσμοῦ.

Μετέτρεψαν τὴ θρησκεία σὲ κριτήριο ἐξόντωσης τῶν Ἑλλήνων στὸ
στρατό, τὴ θητεία στὸν ὁποῖο κατέστησαν ὑποχρεωτική.

Ἀποτέλεσμα: πολλοὶ νέοι νὰ ὀδηγοῦνται στὴν αὐτοεξορία γιὰ νὰ μὴν
καταταγοῦν καὶ οἱ λοιποὶ νὰ ὑπηρετοῦν χωρὶς ὄπλο στὰ λεγόμενα «Τάγ-
ματα Ἐργασίας» (Ἀμελὲ Ταμπουρού), ποὺ στὴν πραγματικότητα ἦταν
τάγματα θανάτου, ἀφοῦ δὲν ἐπέστρεφε κανεὶς ζωντανός. Τοὺς ὀδήγησαν
στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τοὺς ἔβαλαν σὲ καταναγκαστικὰ ἔργα.

● **Στὰ** διαβόητα ἐργατικὰ τάγματα ἔχασαν τὴ ζωὴ τους περίπου τὸ
80% τῶν Ἑλλήνων, ποὺ κατετάγησαν στὸν τουρκικὸ στρατό. Ἀπὸ τὸ 1914
ἕως τὸ 1918 ἐξοντώθηκαν 257.019 Ἕλληνες τῆς περιοχῆς τοῦ Πόντου.

Οἱ συνθήκες ἦταν ἄθλιες, ἀρκετοὶ λιποτάκτησαν καὶ βγήκαν ἀντάρ-
τες. Γιὰ ὅσους λιποτάκτησαν οἱ τουρκικὲς ἀρχὲς πῆραν σκληρὰ μέτρα
ἐνάντια στοὺς συγγενεῖς τους.

Μὲ τὸ πρόσχημα τῆς καταδίωξης τῶν ἀνταρτῶν ἄρχισαν ἄγριες
σφαγὲς καὶ μετακινήσεις πληθυσμῶν. Τὴν **Γενοκτονία** μαρτυροῦν πλη-
θώρα ἐπισήμων ἐγγράφων. Ἡ **Γενοκτονία** τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ
εἶναι μέρος τοῦ **Μικρασιαστικοῦ Ὀλοκαυτώματος**.

* * *

Σημαντικὸ ρόλο στὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐθνικισμοῦ τῶν Νεο-
τούρκων διαδραμάτισαν καὶ οἱ ξένοι ἐπενδυτές.

Οἱ Νεότουρκοι μὲ τὶς εὐλογίες τῶν Γερμανῶν ὀργανωτῶν ἄρχισαν νὰ
ἐφαρμόζουν τὸ σύστημα τῆς ἄγριας ἐξόντωσης ὄχι μόνο τῶν αἰχμαλώ-
των, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀμάχων γιὰ «στρατιωτικοὺς λόγους», ποὺ κατέληξε
σὲ πραγματικὴ ἐξόντωση.

Οἱ Νεότουρκοι ἀπέβλεπαν στὸν ἀφανισμὸ ὅλων τῶν χριστιανικῶν
ἐθνοτήτων καὶ στὴν τουρκοποίηση τῶν μουσουλμάνων.

● **«Οἱ** Νεότουρκοι ἀποκάλυψαν τὸ μεγαλεπήβολο σχέδιό τους, τὴν
ἐξόντωση δηλ. ὅλων τῶν ἰθαγενῶν χριστιανῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.
Ποτέ, σὲ καμμιά περίοδο τῆς ἱστορίας κανένα πιὸ διαβολικὸ σχέδιο
δὲν εἶχε στοιχειώσει τὴ φαντασία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ “ἐρυθρὰ” σφαγὴ
ὀλοκληρώθηκε ἀπὸ ἓνα σύστημα ποὺ λέγεται “λευκὴ” σφαγὴ. Πρόκειται

για την άργη εξόντωση από την κακομεταχείριση, τις έκτοπίσεις, το κρύο, την παρατεταμένη στέρηση νερού και τροφής, τον αποκλεισμό σε μπουντρούμια, τόσο μικρά, πού να μη χωράς ὄρθιος. Ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ κτηνωδία τοῦ Ἐνβέρ, ἡ πιὸ ψυχρὴ μὰ κυνικὴ φαντασία τοῦ Ταλαάτ, ἀγαλλίασαν μ' αὐτὴ τὴν τρομερὴ ἐπινόηση. Μποροῦσαν νὰ ἰσχυρισθοῦν πὼς τὶς ἐκτοπίσεις τὶς ἀπαιτοῦσαν οἱ στρατιωτικὲς ἀνάγκες καὶ πὼς τὰ χέρια τους δὲν εἶχαν λερωθεῖ μὲ αἷμα, γιατί οἱ χριστιανοὶ πέθαιναν μόνοι τους στὸ δρόμο», ὅπως ἔγραφε ὁ Φ Σαρτιὸ (F. Sartiaux).

* * *

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς, τὶς ἐκτοπίσεις, τὶς ἀγχόνες καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῶν Ἑλληνικῶν χωριῶν, τὸ διάστημα αὐτὸ ἔγιναν σ' ὅλη τὴν περιοχὴ τοῦ Πόντου εὐρείας ἐκτάσεως προσπάθειες ἐξισλαμισμού.

Ἔτσι ἐξισλαμίστηκαν μὲ τὴ βία Ἑλληνίδες, οἱ ὁποῖες στὴ συνέχεια κατέληξαν σὲ τουρκικὰ χαρέμια.

● **Στὴν** περιοχὴ τῆς Βαζελῶνος, «26 γυναῖκες καὶ νεάνιδες ἵνα ἀποφύγῳσι τὴν ἀτίμωσιν ἔρριψαν ἐαυτὰς εἰς τινὰ ποταμὸν καὶ ἐπνίγησαν».

Καὶ σὲ τηλεγράφημα (25.7.1920) τῆς Ἐπιτροπείας Ποντίων πρὸς τὸν Ἐλευθέριο Βενιζέλο ἀναφέρεται:

«Πανταχόθεν τοῦ Πόντου ἀγγέλονται σφαγαὶ προκρίτων, ἀτιμώσεις Ἑλληνίδων, ληστεῖαι καὶ διαρπαγαὶ ἑλληνικῶν περιουσιῶν παρὰ τουρκικῶν ὀρδῶν καὶ τουρκικῶν ἀρχῶν... Ἐὰν κατάστασις αὕτη συνεχισθῇ Ἑλληνισμὸς Πόντου ἐξαφανισθῆσεται πρὶν ἢ διπλωματία προλάβῃ ἀσχοληθεῖ περὶ αὐτοῦ...».

* * *

Ἐὸ ἀκριβῆς ἀριθμὸς τῶν θυμάτων τῆς **Ποντιακῆς Γενοκτονίας** ὑπολογίζεται σὲ **353.000 Ἑλληνοπόντιους**.

Ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα ἔχει φέρει στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας ἀναρίθμητα ἔγγραφα πού στοιχειοθετοῦν καὶ τεκμηριώνουν τὸ τεράστιο ἔγκλημα τῆς **Γενοκτονίας**.

Τὸ Δ' Παγκόσμιο Συνέδριο τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ (1997) ἀποφάσισε τὴν προώθηση τῆς διεθνοῦς ἀναγνώρισης τῆς Γενοκτονίας. Ἐνῶ διακομματικὴ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ἐπισκέφθηκε τὸν ΟΗΕ (Ἰούνιος 1998) καὶ ὑπέβαλε ὑπόμνημα γιὰ τὴ **Γενοκτονία τῶν Ποντίων**.

Γιὰ τὴν ἐπίσημη Τουρκία, τὸ θέμα τῆς **Γενοκτονίας** τῶν Ποντίων ἀποτελεῖ ἐφεύρημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους γιὰ νὰ ἀμφισβητηθεῖ ἡ ἀκεραιότητά της**!

Οἱ Πόντιοι ὁμως θυμοῦνται. Οἱ μνήνες στέκουν πύρινες στὸ μυαλό τους. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὀφείλει νὰ τρέξει καὶ νὰ ξαναγράψῃ τὴν ἱστορία

καὶ νὰ εἰσαχθεῖ στὰ βιβλία τῆς Μέσης Ἑκπαίδευσης καὶ ὄχι νὰ ἀποσι-
ωπηθεῖ ἡ ἱστορικὴ του μνήμη, ποὺ εἶναι ἡ ταυτότητά του.

(*) Ἐφημερ. «**Ἐστία**», 23.5.2012, σελ. 4, ἐπιμέλ. ἡμετ.

(**) Σὲ Ἀνακοίνωση ποὺ ἐξέδωκε ἐφέτος τὸ Τουρκικὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν
σχετικὰ μὲ τὶς Ἐκδηλώσεις Μνήμης γιὰ τὴν Ποντιακὴ Γενοκτονία, ἀναφέρεται ὅτι
«οἱ δραστηριότητες ποὺ πραγματοποιοῦνται καὶ φέτος στὴν Ἑλλάδα μὲ ἀφορμὴ τὴν δῆθεν
ἡμέρα μνήμης τῶν Ποντίων, στηρίζονται σὲ ἰσχυρισμοὺς ποὺ δὲν συμβαδίζουν μὲ τὴν ἱστορικὴ
πραγματικότητα καὶ σὲ ἠθικῶς προβληματικὴ στάση ποὺ στερεῖται ἐπιστημονικῆς βάσεως»
καὶ κατεδίκασε τὴν συγκεκριμένη ἀντίληψη.

Τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος προέβη στὴν ἐξῆς δήλωση-ἀπάντηση:
**«Στὶς 19 Μαΐου οἱ Ἕλληνες τιμοῦν τὴν Μνήμη τῶν ἀδελφῶν τους, ποὺ μαρτύρησαν
στὸν Πόντο. Ἡ ἱστορία δὲν παραγράφεται, οὔτε ξαναγράφεται μὲ Ἀνακοινώσεις. Ἀπαιτεῖ
σεβασμὸ, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ οἰκοδομήσουμε μέλλον εἰρήνης».**